

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petisor térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdij minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az iskolaév kezdetén.

Két havi pihenés után a fiatalság ismét összesereglik azon városainkban, hol számára tanintézetek felállítottak, hogy tudományát, kiképezését folytathassa, szerzett ismereteit majdnem az életben embertársai javára érvényesíthesse, kenyerét becsületes munkájával megszerezhesse, hazájának hasznos polgárává válhasson

Megyénkben 3 középtanoda, 5 polgári-, több ipar- és 306 népiskola van. Ezek mind most nyitják ajtaikat a fiatal seregnek, hogy az elejtett fonalat ismét felvegyék, ismét tanítóik, tanáraik előadásait hallgathassák. Faluhelyen rendszeren valamivel később nyílik meg az iskola, többnyire a mezei munka bevégeztével, ez szokott regulatívája lenni népünknek.

Minden gondos szüle azon van, hogy gyermeke valamit tanuljon, ez nem várja be míg az előljáróság a kényszer alkalmazzá, magától elküldi gyermekét az iskolába minden figyelmeztetés nélkül; még olyan szülők is, kik maguk nem részesültek a tanítás vagy a tudomány áldásában, azon vannak, hogy gyermekök valamit tanuljon az iskolában, hogy többet tudjon náluknál.

S itt találkozunk némely elöítéletekkel. Vannak szülők, kik gyermekükből erőnek-erejével csak tudóst akarnak felnevelni, kik tanítót, tanárt, papot, hivatalnokot, stb. akarnak belőle képezni, tehát ha már egyszer 3—4 gymnásziális osztályt végzett, nem szabad neki mást, mint „tudományos pályát” választani, akár van kedve vagy tehetsége hozzá, akár nincs, mindegy, a szüle ezt így akarja.

Az iparos-, a kereskedelmi-, a közlekedésügyi stb. pálya, tudvalevőleg jobban fizeti a maga emberét, mint az ugynevezett tudományos pálya, és mégis sok szüle irtózik ettől, miért? azért, mert a tudományos pálya tekintélyesebbnek látszik előtte, ámbár ez sokkal költségesebb és talán nem mindig boldogítóbb. Ezt sok szüle gondolja és fontolja meg jól, és ne kényszerítse gyermekét oly pályára választására, a melyhez semmi kedve, semmi tehetsége nincs; hanem lesse meg a szüle gyermeke hajlamát,

tehetségét és kedvét s csak kellő megfontolás után választasson gyermekével oly pályát, melyhez hivatást, kedvet és hajlamot érez, nem különben vagyoni viszonyait is tekintetbe véve s akkor bátran remélheti, hogy gyermeke jövő hatáskörét becsületesen és emberül betöltendő s akkor nem lesz annyi önmagával elégedetlen proletárius emberünk, ki az igazít választva, becsületes, tiszteletreméltó, hasznos ember lehetett volna a társadalomnak és hazájának.

A szegényebb sorsu, de szorgalmas fiukról jóltevőink különféle alapítványok által gondoskodtak és gondoskodnak még most is. Humánus tanáraink a derék tanuló ifjunak szintén kezére járván, magánórák megszerzése által sok tekintetben támogatják, úgy hogy sok kitünő ember kiképezését ezen körülménynek köszönheti; ez ugyan kivétel, de ösztözülsül szolgálhat jeles szegény tanuló ifjainknak.

Tanáraink és tanítóink, kik az új munkához új erővel, új kedvvel hozzálátnak, nagyon jól tudják, hogy fáradozásuk szerény fizetésökkel nincs kellőleg díjazva, hanem a haza szent ügye, — hogy a rájuk bízott fiatalságból a hazának hasznos polgárokat neveljenek — és hivatásukról való eszményi felfogásuk szemök előtt lebegvén — ezek a „nemzet napjszamosai” leginkább a becsületesen és lelkiismeretesen végzett munkájuk öntudatában találják a legfőbb jutalmukat.

Tanuló ifjaink pedig vajha meggondolnák, hogy szüleik leghőbb óhaja gyermekeikből majdan derék, becsületes és hasznos embereket látni, kik azért küldetnek az iskolába, hogy valamit tanuljanak az élet számára. Ne vesztogessék a visszapótolhatlan időt hanyárlással, és az érték hozott pénzbeli áldozatok ne legyenek hasztalanul hozva, hanem gondolják meg, hogy az iskola az élet számára előkészítő intézet.

Wiesinger Károly.

Közutak és utadó.

A hol az emberek járnak, utazni, közlekedni szoktak, pedig ezt sehol ki nem kerülhetik, ott jó, járható,

vittük, (igazabban szólván; akiket nem erőszakkal a feleségünk egyedül) mink legalább hazakerültünk valahogy épkézláb-szívvél, (volt a ki szemmel tartott bennünket, meg nem engedte, hogy kitálaljuk, ami a szívünkön fekszik!) hanem bezzeg akik csak úgy „szárnysegéd” nélkül jártak be a hódító utat, azok aztán egyben meg is járták. Teszem például . . . De mégis ne nevezzük nevükön őket. Minek öntenék *törkölty* a tüze, még szemünkbe vágódnék a *perjéje* annak a lobogó lángnak, amit a szalmaözvegy aszonykák gyujtanának odahaza az eresz alá, ha megtudnák azt, amiből csak annyit tudnak meg, hogy ámbátor igazándi *kathonánk* is volt a hadseregben, mégis csak rabul estünk egy szál *Ecketh-Náadorfchér-várnál*.

Nem esuda! Azzal ijesztgettek bennünket jó eleve, hogy „nem tűrnek a háznál”. (és mi tényleg ehez is gyürkőztünk), mikor aztán odakerült a dolog, hogy no hát itt vagyunk, lássuk hány zsákkal telik abbul a hetvenkedő „nem tűrőmből”, akkor meg nemhogy nem tűrtek a háznál, de minden kapu megnyíllott előttünk, helyünket se találták, kanapéra ültettek, selyem ágyba fektettek, ajnároztak, dédelgettek; nem *ettek* meg, — ahogyan mi vártuk nagy fényben: „nohát itt vagyunk, nohát *egyetek* meg!” — hanem csak „*majd*” megettek, úgy szerettek.

Világos, hogy e se l van a játékban. Így akarnak ezek a nagy fejűek itt csalafinta módon possékká verni bennünket, orvul, törbe esalva! Ohóhó, hanem résen leszünk ám atyafiak mink is.

„Mindenki csak a félszemére aludjék!” (Bizony még a *felre* se aludt ott némelyik). „Jó lesz a puskaport szárazon tartani.” Így adta ki a parancsot a generálisunk, egy pálinkaszagu basibuzok. (*Akarták* is sokan szárazon tartani, de mi tagadás benne, azok az ármányos putnokiak mégis csak *eláztatták*.)

Várjunk no, hogy vetik ki hát a hálót számunkra. *Engedtük* magunkat belevezetni a törbe. Hadd teljék kedvük. Majd a végén aztán, ha a generális elkiáltja, hogy „*no most* magyarok, most kard ki kard!” Majd akkor

biztos utakra van szükség, melyeken ember és állat ki nem törí nyakát, a kocsisok nem kínozzák az állatot és nem tanulnak káromkodni, mikor a befogott marha a gödörből vagy a feneketlen sárból ki nem bírja huzni a terhet.

Civilizált országokban a közutak jókarban tartásáról gondoskodni is szoktak, és pedig nemcsak országutakról, melyeken hintók járnak, hanem azokról is, melyekre az országutakról félre eső lakosságnak, a népnek szüksége van. Magyarország — úgy hiszem — már civilizált országok számba megy, legalább mindenféle nagy a haladás, de az is kétségtelen, hogy a közutak dolgában — kivéve az ország és némely megyei utakat — ázsiai állapot uralkodik. A viczinális utak nagyrésze víz, sár, gödrök, kövek miatt járhatlan, sőt utnak sem nevezhető.

Sajnos, hogy e baj meg van hegyes-völgyes megyénkben is. Vannak ugyan jó ország-, sőt itt-ott jó megyei utaink, de a többiek nagy része olyan, hogy nem igen mehetünk azokon végig a nélkül, hogy legalább egy kis oldalszurást ne kapjunk, ha már a nyaktörést kikerülthetünk. Sőt tulajdonképen sok községnak a másik községre vezető útja sem lévén, mert vagy soha sem volt, vagy ha volt, a víz tönkre tette, az emberek, mivel a levegőben repülni nem tudnak, kormányozható léghajók pedig még nincsenek, magántulajdont képező szántóföldeken, legelőkön, erdőkön, réteken keresztül vágnak utat a tulajdonos nagy kárára és bosszantására.

Csak így fordulhatnak aztán elő olyan esetek, milyentről legutóbb e b. lapban is volt szó, mely szerint Coburg herceg tulajdonát képező egyik földterületen, a rimaszécsi uradalomban, az itteni intézőség a kocsi járást eltiltotta, a tilalomszegőket esekély 20—20 krral bírságot, miért aztán a rimaszécsi tisztartó, a ki — bár az előtt kivételes volt — csak kötelességét teljesítette, nyilvánosan önhaszonkeresettel gyanúsított. Pedig mindenki tudja, hogy magánbirtokon át az átjárást megengedni vagy meg nem engedni és azt tilalmazni minden tulajdonosnak jogában áll, következésképpen jogában áll bírságot, s ha valaki mégis engedély vagy kárpótlás nélkül a tiloson jár vagy utat esap és kárt csinál, az jogtalanság és kihágás. Sajnos, hogy ilyen kihágások és kártételek épen a jó közutak hiányában napi renden vannak, különösen falvak határaitban, hol az ugynevezett mezei bíráknak és falusi kerülőknek annál nagyobb gondjuk is van, semhogy a mezőre felügyeljenek. Nincs szükség arra, hogy itt valamennyi elhanyagolt közutat megnevezzem, hiszen mindenki ismeri a maga pompás utait, a kinek nincs szerencséje ország- vagy megyei út mentén lakhatni. Ismerik és érzik ez utak fatális voltát, különösen a lelkészek, tanítók, körjegyzők, körorvosok, a kik faluról-falura szoktak járnak s legtöbbször részesülhetnek a hivatalos körutazás kellemében. Annyi bizonyos, hogy a rossz

bámulnak ezek a puttöny-nyaku pogányok, hogy milyen szépen túljártunk az eszükön!

Este lett. Akkor azt mondták édes mosolygó hízkelkedő hangon a házi uraink, hogy most már csakugyan „nem tűrnek bennünket *ennél* a háznál, gyerünk egy másik házba.”

Elmentünk Gondoltuk: „itt lesz a farkasverem.” Vermet azonban nem találtunk, csak *farkast*, ez is azonban rókának se látszott, hanem inkább olyan kedvesnek, szelidnek mímelté magát mint valami kezes bárány. Tyukkal-kalácesal esalogatott, „isten hozott!” fogadott, mézes szíves szóval tessékelt befelé egy nagyméretű szárnyas ajtón, amin tülről hársány zeneszó esengett-bongott, zugott, riadozott kifelé szünös-szünтеленül.

Beléptünk. Azaz hogy: „*Beleestünk*, benne voltunk” — a menyországban. Sajátságos, ez a menyország milyen pokoltüzes szemű angyalokkal van tele . . . !

Hej generális, generális, nem jól vigyáztál a hadseregedre. *Itt* vesztetted el a esatát. Ez a menyország volt mégis az a farkas verem, amibe vitézeid egytől-egyig beleesdéltek! . . .

Kezünkbe nyomtak egy szép piros papirost. Erről megint csak azt olvastuk le: „Nem tűröm a háznál.” Egyszeribe világos lett előttünk, hogy az egész nagy fényetegés hát ime csak komédia, szemfényvesztés.

Csöngetek. Felgördült valami fírhangforma lepedő. Ki állt előttünk, uram fia?! — Egy *áruól*. Legalább mi, ha a piros papirosról nem tudtuk volna, hogy Magyar István földbirtokos monologizál odafönt, szentül meg voltunk volna győződve, hogy ő a mi fajtánk, hozzánk tartozik, esakhogy az ellenséghez pártolt, s a neve Szűcs Jankó. Egészen olyan jó vékony czinegehusban van, amint csak egy tanítóhoz illik.

Nem sokáig értünk rá azonban tételődni az ismerős ismeretlen kilte fölött, mert honnan-honnan nem elébünk lebbent hirtelen hamarost egy arany haju, gyöngyvirágos tejbemártott rózsaszaru szászorszép tündérkirálykisasszony, akit a piros papiroson úgy hittak, hogy *Palánszky Lenke* k. a., aztán beszélt ott mindenféle szépe-

T A R C Z A.

Hadjárat Putnokon.

„Magyarországot még egyszer meg kell hódítanunk a magyar nemzet számára s ez a hadviselés a néptanítókra vár!”

Valami nagy iróember mondta ezeket a szavakat valamikor régen. Jól mondta, szépen mondta.

Hanem azért mégis kár, hogy *csak* Jókay Móricz, nem pedig Jókay *Montecuculli* mondta, a mit mondott. *Ekkor* t. i. bizonyosan azt is hozzá tette volna, hogy a hadviseléshez azonban három fontos dolog szükséges elengedhetlenül: először pénz, másodsor pénz és harmadsor is pénz. Ebből a füst nélküli repetir-fegyverből tudvalevőleg édes-keveset juttat a *hadüggy* kormány bölcsessége a német „Schulmeisterek” magyarországi kollégáinak. Még „szemléltető eszköznek” is csak elvéve akad meg náluk egynehány, az is az aprajából.

Hanem azért oda se neki: „a pénz a legkevesebb.” (Ezt a mondást is tanító találta ki.)

És-ezeknek a „*sans argent*”-oknak (ad captatam: sans elotte-oknak) serege szívére veszi, zászlajára írja ama fönttisztelet magyar Montecuculli *esonka* jelszavát és — odahaza egyenként külön-külön elvégezvén kiki az apró esatározásokat — megindul meghódítani esapatostul nagy Magyarországot évről év után.

Sikerül neki, ahol — sikerül.

Bezzeg Putnokon, itt már nem sikerült. Itt a viszája eszett meg a dicsőségnek. *Itt a hódítókat hódították meg.*

Nesze neked Czigányország!

A „*sans argent*ok” vitéz serege kapitulált. Fegyvereit: az ész és szellem kifent kaszáját, a tudomány fényes pallosát és az ékesen szóló nyelv eséphadaróját persze nem rakta ugyan le, de a szíve, az már beadta a — derekát. Odaveszett mindenestül.

Még szerencsénk, akik a feleségeinket is magunkkal

utnak és utazásnak már nem egy család pap, tanító, körjegyző és körorvos fizette meg az árát, tönkretette egészségét, megrövidítette életét.

Azon köztutak közül, a melyek kiváltképen érdemlik meg a t. vármegye b. figyelmét és nagyobb gondozását, csak a Hrusától Derencsényig és Meleghegtől Rimaszombatig vezetők utakat említem.

Mindkettőnek egyik főcélja volna a Nagy-Rőcze, Ratkó, Jolsva felől Rimaszombatba utazó közönség útját megrövidíteni és megkönnyíteni, mi csak úgy lehetséges, ha e két út jó karba helyeztetik, mert ugyan a ki ezen vidékekről Hrusón, Pápocon vagy Meleghegyen, továbbá az ugynevezett „Bükpatakán“, Magyar-Pokorágyon és a híres pokorágyi hegyen keresztül, a merre anyai nép és szekér jár, Rimaszombatba akarna jutni, különösen esős időben és télen, annak idején tanácsosom, hogy vagy kerülő utakon menjen, vagy pedig otthon maradjon, ha nagyon meg nem akarja banni. Különösen kerülje a hrusói kövekkel és vizekkel telt veszedelmes utat, a melynek rosszaságra nézve tán sehohol sincs párja, s valóságos Isten esodája, ha még valaki arra tud és bír menni, s ha még Hrusón, mely különben is télen-nyáron vízben uszik, a lakosság bűdös, romlott levegőt szív, közlekedhetnek és élhetnek az emberek.

Erre az utra és erre a szegény hrusói népre, mely annyit szenved vizek és rozsz levegő miatt, bizony több gondot fordíthatna a t. vármegye: egy község csak megérdemelné ezt.

Ugy látszik, hogy a tarthatatlan utviszonyokat itt be is látják az intéző körök, amennyiben már évekkal bölezen el lön határozva, hogy az említett utvonal részeket kijavítani és burkolni kell. Történt is valami, az igaz, anyiban, hogy Hrusó és Meleghegy mellett egy kis utrészlet, a pokorágyi hegynek egy kis része és az egész Bükpataka hegy hozatott jobb karba, egyes helyekre, többi közt közvetlen Rimaszombat városa mellé az illető községek — nagymennyiségű követ hordtak össze azon célból, hogy az utat burkolják. — De biz azóta ezen kívül több mi sem történt, a javítási munka nagyon lassan megy s ha így folytatják, csak a jövő század emberei fogják dicserni közlekedési viszonyainkat. A helyett, hogy az ut egymásután készülne, az történik, hogy a nagy keserveken összehordott kövek és kőrákások, miután helyeiken soká megpihentek, lassan-lassan eltűnedeznek, a szó szoros értelmében elkoptattatnak, miután az emberek gyalog és kocsin azokon keresztül járnak. Nézze meg valaki kérem a tűnedező kőrákásokat p. o. Rimaszombat városa mellett s meglátja, hogy úgy van.

Akárki is felelős érte, de az ilyen állapot gondatlanság, rendtelenség s vétkes mulasztás. Ha a népet hajtjuk, hogy követeket hordjon össze, és apróra törje, hát vegyük is hasznát, s ne engedjük, hogy ott össze-vissza heverjenek, vagy épen el-el tűnedezenek.

De kérdem: minek akkor az a híres új *utadó* is, a melynek különben igen jó célja és rendeltetése van? Az van a dologban és azért szólaltam most fel, hogy ha már azt az utadót *mindgyükünknek* kell fizetnünk is, a melynek kivétési kulesához igen sok szó férne, ha 1 frt 50 krnyi mond *egy forint ötven krnyi utadót* kell fizetnie annak a szegény, nyomorult özvegy asszonynak is, a kinek *7 krnyi adója* van s egy fillért sem bír keresni egész éven át, megkívánhatjuk azt, hogy *mindgyükünk* legalább jó utakon is járjon.

Nem mondom, hogy az állam vagy a vármegye minden falunak csináltasson ország vagy megyei utat, hanem, hogy a köztutakra mindenütt több gondot kellene és lehetne fordítani, a fontosabb közlekedési helyeken tervbe vett és elhatározott utkiegészítéseket pedig egymásután folytatni kellene.

Hogy jó utaink legyenek, van arra mód elég. A fontosabbakat csináltassa a megye az arra rendelt pénzből, a többiekre nézve pedig a községek szigorúan utasításnak és kötelezettségeknek, hogy mindenik a maga határában az átjáró kocsintakak helyezze jó karba s a hol szükség van, tartós hidakkal lássa el. A hanyag községi előjáróságokat pedig, ha köteleseiket nem teljesítik, vonja felelősségre s büntesse. Maga a nép, ha vezetik és buzditják, szívesen dolgozik, mert látja, hogy saját érdekében teszi.

Midőn ezeket az illető körök b. figyelmébe ajánljuk, különösen pedig az említett hrusó-derencsényi és me-

leghegy-rimaszombati utakat, kérdjük: mikor készülnek már el ezek? s ha mégis elkészülnek valamikor, ki fog a Rimaszombat városa mellett s más helyeken letaposott és eltűnedezett kőrákások helyébe újakat összehordani? Egy utadó fizető.

Levelezés.

Rimaszécs, 1891. aug. 30.

Tek. Szerkesztő ur! Bees lapja 35. számában Vattay László ref. lelkész ur a rimaszécsi ref. tanító ur adóügyét folytatólagosan bonczkés alá vette, még pedig szerinte fontos felfedezésekkel, melyek azonban nagy tévedésen alapulnak. Bár én nem örömmel veszem más szavainak megezőfólasa végett a tollat kezembe, mert ez nem természetem; de mivel a lelkész ur, mint látszik egy általa tüzetesen nem igen ismert adóügy bírálgatásába folyt bele és ebből kifolyólag engem sok igaztalan megezőfólassal, gyanúsítással, a törvény nem tudásával és más különféle kiméletlen megjegyzésekkel illetett, a tényállás illusztrálása, illetőleg a lelkész ur fölvilágosítása céljából kénytelen vagyok ismételve a következőket kijelenteni:

Reflektálva a lelkész urnak azon állítására, hogy a „Megszivlelésül“ című cikkét tisztán a közérdek szempontjából az adóügyekkel foglalkozó urakkal való megszivleltetés végett tette közzé, annyit mondom, hogy a vármegyéinkbeli adóügyi forumokban meg van a kellő garancia arra nézve, hogy a sérelmet szenvedett adózók jogorvoslatát nyerjenek. Főlöleges volt tehát lelkész urnak az adóügyekkel foglalkozó urakat megszivlelésre serkenteni.

Vagy talán azzal is a közérdeknek vélt szolgálatot tehetni, hogy engem az 1. holdnyi tanítói föld jöszög-igazgatójánál ajánlani sziveskedett? Azt hiszem, hogy ezt a közérdek egyáltalában nem kívánja, hanem a lelkész ur engem csak gúnytárgyává akart tenni. Ennyit vettem szívemre a lelkész ur cikkéből, nem többet!

De áttérek a dolog érdemére.

Azt állítja a lelkész ur, hogy cikkének értékét csak 12 krral szállítottam le. Ez nem áll, mert 1 frt 62 krral, t. i. 1 frt 50 kr. utadóval és 12 kr. k. pótlékkal, valamint még más egyebekkel is. Már pedig azt hiszem, hogy a 3 frt 86 kr. adónak 2 frt 24 krra való redukálása nagyon is lényeges leszállítás. Azon állításon is igaz, hogy a rimaszécsi ref. tanító ur Rimaszécsen tanítói javadalma után én hivataloskodásom ideje alatt k. pótdóval terhelve sohasem volt. A lelkész ur által felfedezett 1880. évi 1 frt 47 kr. községi pótdó kivétel ugyanis még hivatali elődöntölt ered, mivel én rimaszécsi kjszó csak 1881. március 16. óta vagyok. Az 1884. és 1885. években kirgőt 43—43 kr. k. pótdó pedig nem a tanítói javadalom után, hanem a rimaszécsi ref. tanító urnak akkor viselt biztosító ügynőkségből kifolyó 3 frtnyi III. oszt. kereseti adó után fizetett (l. az adófókönyvet és az adókönyvecskét). A k. pótlék fizetése alól a törvény a tanító urat, mint ügynököt fel nem menti!

E körülményre nem tudom, miért nem irányozta a lelkész ur beces figyelmét? Talán azért, hogy a esobánki pár kros téves k. pótdó forintokká növelhesse? Ha azért, úgy kár volt az adók felsorolását legalább egy félszázaddal (nem 11 évvel) előbb nem kezdeni!

Kénytelen vagyok még, ámbár sajnálattal, megdönteni a lelkész urnak ezen állítását is: ez az ígért (t. i. a tanító urnak a 12 kr. pótlék megtérítése iránt tett ígéretem) a ref. tanító (urnak) részére azóta tétellett, a mióta az én cikkkeeském napvilágot látott. Engedelmet kérek, nem úgy áll a dolog! Ezen ígéretemet a ref. tanító urnak július közepén történt szóbeli felszólalása alkalmával azonnal, tehát még a lelkész ur cikkének megszületése előtt tettem. Az érdekelt tanító ur maga is jól tudja ezt! Alttala lettem a cikk megjelenése napján saját lakásomon értesülve arról is, (tanuk előtt), hogy a „Megszivlelésül“ című cikkkeeskének közzététele az ő híre s tudta nélkül történt. Ennek váratlan megjelenése, mint állította, őt is meglepte, oda nyilatkozván, hogy miután ő a lépéseket jogorvoslat végett a törvényes úton és módon megtette, főlöleges volt azt hirlapilag is nyilvánítani annál inkább nem, mivel az orvoslás a hirlap hasábjain úgy sem lehet fel.

kozásának miszteriumain kívül egyéb esuda is esett. Egyik az, hogy az előadás végeztével 100 és egynehány forintot adtak át nekünk, mint tiszta jövedelmet a mi jötekgony egyleteink számára. 100 ft „tisztá jövedelem“, hogy picizke városban! Ennyi pénz, meg ilyen város tán a világon sincs! — Ez volt az egyik esuda, amire nagyot ámulunk.

A másik meg az, hogy láttunk egy valóságos élő eleven gróft — magunk között.

Eljött az mi fényes familiájával mulatni hozzánk, velünk, azon a kedves tökéletes, de mégis csak nekünk való szerény műkedvelői komédián. Hiszen ebben a mai híres „dzsentri“ világban bendegúzfalvi Tunguz Tuhutum menten főbe puffantaná magát, ha egy olyan *bolást* merne el követni, valami gyöngébb perczében, hogy „*lealázkodott*“ holmi tanítónépség közé. Pedig annak a grófnak még egyéb „bűne“ is van. Azt mondják, hogy érdeklődik közügy iránt, iskolák iránt, ovodák iránt, sőt áldoz is azokra. Méltó, hogy minden igaz ember *serénykedjék* neki egy-egy lelkes vivatot kiáltani!

A „törbe esalás“ tehát sikerült a putnokiaknak. Másnap már csak a „hunok harcza“ járta: csak az *árnyékaink* harcoltak. Akkor se az ellenséggel, hanem önnön magunkkal egymás között viaskodtunk. Dobsina, Sajó-Gömör, Nagy-Rőcze, Nándorvölgy, Pelsűz, János, Jolsva stb. legjelesebb erői mérték össze a kardot. Az egész dulakodásból azonban nem esett kár sem lóban, sem emberben. Sőt, ha lehetséges, a helyett hogy megrövidült volna, méginkább mindenik csapatvezér megnőtt egy félvel.

A vége az lett a esetepaténak, hogy a hadjárás — sáskajárásá változott. Te deum laudamus, békepipa, magnum áldomás a fürdőben. A „jöttünk, láttunk, győztünk“ — ből a „győztünk“ elmaradt ugyan, de azért bizvást elmondhatjuk, hogy „jöttünk, láttunk, ettünk.“ Az evéstivást — azt már győztük.

A fehér asztalál tünt ki az is, hogy miért nem tudtuk volna *máskülönbén se* meghódítani Putnokot. Mert már rég meghódolt. Akkor mikor legelső követ lehe-

De ha már a lelkész ur a publikálás által a tanító ur adóügyén gyökeresen segíteni vélt, ezélszerű lett volna egyuttal az adókönyvecské megvizsgálásakor beces figyelmét arra is kiterjeszteni, hogy a tanító ur tetemes adóhátrálékát, habár apránként is, letörleszse, mivel ez egyháznak, mint a tanítói föld tulajdonosának is érdekében áll.

Mindezekből nem az tünik ki, hogy én vágtam le magam alatt a fát, sem az, hogy: ha hallgattam volna, böles maradtam volna, hanem talán a lelkész ur!

Mielőtt ezen általam már folytatni többé nem szándékolt sorokat illetőleg tárgyat befejezném, legyen szabad tekintetes Szerkesztő ur még azt is kijelentem, hogy a szakmába vágó törvények elsajátítása végett a lelkész urhoz sohasem fogok fordulni!!

Megjegyzem még, hogy bizony kár volt a lelkész urnak a esobánki pár kros téves pótdó kivéteket a törvény nem tudásának felróni, mert hiszen jól tudja lelkész ur azt, hogy: „*Errare humanum est*“ (tévedni emberi dolog). *Meghurezolásra tehát az egész d log nem volt érdemes*, mert hiszen a lelkész ur maga is belátja, hogy: „*kicsiny dolgok ezek*.“ De a méltatlanság, melylyel engem illetett, sokkal nagyobb!

Tekintetes Szerkesztő urat e válaszomnak beces lapja legközelebbi számában leendő szíves felvételére kérve, teljes tisztelettel vagyok Kellner Pál, körjegyző.*)

Törvényszéki esarnok.

Szeptember hó 9-én. 1. Rágalmazással vádolt Varga Pekár Jánosné. — 2. Hatóság elleni erőszakkal vádolt Gyureso György. — 3. Hivatali hatalommal való visszaéléssel vádolt Polgár Német József elleni végtárgyalások.

Szept. hó 10-én. 1. Lopással vádolt Strechlich János. — 2. Magánlak sértéssel vádolt Kerekes Gusztáv. — 3. Gondatlanság által okozott emberölés vétségével vádolt Matécska Pálné elleni végtárgyalások.

Helybeli hírek.

Előfizetőink közül azokat, akik lapunk iránt a mult negyedről még tartozásban vannak, tisztelettel fölkérjük sziveskedjenek hátralékaikat helyben megbízottunknál nyugtatványunk ellenében, vidéken pedig posta útján mihamarább kiegyenliteni. — Tisztelettel: **A kiadóhivatal.**

Kinevezés A m. kir. igazságügyminiszter Szakall Gyula helybeli kir. törvényszéki joggyakornokot a tornalyai kir. járásbírószékhöz aljegyzővé nevezte ki.

Halálozás. Özv. Rásky Bertalanné szül. Maklár Eteleka f. hó 28-án 48 éves korában elhunyt. Kiterjedt rokonsága gyászolja. E gyászestéről a következő jelentés adatott ki: Rásky István, Erzsébet, Eteleka és Jolán; — id. Maklár István, ifj. Maklár István és neje Szűgyi Ilona s gyermekek, Maklár Erzsébet és férje Kazay László, Borsodmegye főpénztárnoka s gyermekeik, Maklár Irma és férje Gaskó János s gyermekek a megszo-morodott rokonok nevében is megtört szívvel jelentik a forrón szeretett édes anya a legjobb gyermek, testvér, sógornó, nagynéne és rokonnak özv. Rásky Bertalanné szül. Maklár Etelekának élte 48-ik évében, folyó hó 28-ikán délután 5 órakor hosszas szenvedés után történt gyásos elhunytát. A megboldogult hült tetemei, az ev. ref. egyház szertartása szerint folyó hó 30-án délutáni 3 órakor fognak a rimaszombati sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Aldás és béke lengjen feledhetetlen halott porai felett! — Rimaszombat, 1891. évi augusztus hó 28-án.

Az iskolai év kezdete. A helybeli e. prot. főgymnásiumban javában folynak a beiratkozások; csoportosan érkeznek a tanulók s az utczák kezdenek népesebbé válni. Az idén különösen idegen tanuló lesz sok; a felvidékről egész karavánok érkeznek, leginkább a magyar nyelv elsajátítása céljából. Az iskolai év e hó 5-én kez-

*) Az illető adókönyvecské kezek között lévén, volt alkalom látni azon tételeket, melyekre a lelkész ur megjegyzéseit alapította; ez ügyben azonban dönt szerepe nem vállalkozhatunk, de óhajtuk hogy a vita ezuttal befejezést nyerjen. Szerk.

ket, utána meg előpördült valahonnan egy valóságos eleven sárkány, egy megtestesült Hárpia, akinél szebbet még színpadon se lehetett látni s akijénél szebb, módosabb pörgősebb beszédet még színpadon se lehet hallani *igazi, valóságos zeneszó szájából se*; ez meg volt — képzeljék csak! — az aranyos, kedves, tulipántos *Kálniczky Vilma* k. a., azután jött egy (kis híján) igazi színész, a *Beliczky János* uraság, meg a *Palecskó Lajos*, végezettül, pedig (akinek legelőli kellett volna a nevét említenem) a *Matós Pesta ifur*, akinél kedvesebb buta paraszt síhedert már még az uristen jó kedvében se teremtett többet. Tudtuk már, hogy csak komédia az egész, hát nem esett esodálkozásunkra, mikor halottuk suttogni a hátunk mögött, hogy ennek a fiúnak különben anyai sok esze van ám, mikor magánál van, hogy akár kölcsön is adhatna belőle egy egész fél országgyűlésnek, ha rászorulna.

Egy szó, mint száz, elég az hozzá, hogy mink, akik ott voltunk, egytől-egyig le voltunk verve, annélkül azonban, hogy *le voltunk volna verve*. (Sőt inkább nagyon is *emelkedett* hangulatban voltunk.)

Egyik részünk *holtra* kacagta magát, másóink *megpukkadt* a nevetéstől, a harmadik rész pedig az előadás után tisztára *megőrült*; már a mennyiben t. i. „a szerelem nem más, mint édes örület.“ Ezek jártak még a legjobban, vagy legalább legszebben. Táncközben, tűndérek karján, észbontó szemvillanások tűzétől, gerlekacagás, galambnevetés, vig zeneszó mellett *megörülni* nem is olyan *bolondság*, mint gondolnák az okos emberek.

Hanem azért, hogy *kik* voltak azok a nevető galambok, eszevegő gerliczék, akik legjobbjainknak elvették az édes eszüket: már azoknak a neveiket csakugyan *nem tanácsos* elárulnom. Miért? Ismét csak „*Cherchez la femme*.“ Annyit mondhatok csupán, hogy ezen a nevezetes műkedvelői táncos mulatságon nem volt egyetlenegy *szép* leány se, mert aki ott volt, az mind a *legszebb* volt. Általában Putnokon és környékén egyesegyedül csak a felső fokát ismerik a női szépség epithetonának.

Ezen a mulatságon egyébiránt a szívek megnyilat-

lyezték a szőke Sajó partján, koszorus hegyek alá. Most csak mindössze egy *tót* van benne, azt is úgy tettük meg tiszteletből, hogy legyen kit agyon éltetni a rözei felköszöntő fütykös végivel. Aztán az is csak — *szarka*. S hozzá még olyan szarka, hogy a tolla arany, a szava meg paesirta ének fülemile zengés. Adjon az Isten százezer ilyen „tót“ százbérezű hazánknak.

Felköszöntő annyit volt, hogy szinte lehetetlen az ujjunkra szedni. Törköly elnök kezdte a legelső magyar ember: a király, meg a tanítók legelső embere: gróf Csáky éltetésével. Folytatta Sztraka városi jegyző, ki a tanítókat, meg Fekethe Nándor, a ki — „*letéve a garast*“ — a tanfelügyelőt éltette. Kovács Ede a turini remetére, Sztraka jegyző Törköly elnökre, Pongó G. gróf Serényire, Jaczkó Emil grófi titkár az ebédnél jelen volt hölgyekre, Beeske Bálint a tanfelügyelőre, Kálniczky ref. lelkészre meg Fekethe Nándorra, Czékora Putnok városára Csizi Béla a műkedvelő hölgyekre, Perjéssy a rendezőbizottságra, Nagy Lajos Sztraka jegyzőre, Klein Samu Putnok város polgáira, Nagy Lajos a jelen volt „férfi koszorura“ és arra, a ki két bibliai nevet egyesít magában: Fülep Bénéjamina mondtak talpraesett felköszöntőket. (Néha a „felköszöntő“ jobban állt a talpán mint a Fel-köszöntő.)

Adóssok maradtunk legalább *egy* tószittal a fiatal Jaczkó Emilnek, aki ugyan „csak“ grófi titkár, de akinek a szeméből is kilátszott, hogy ha gróf lenne, akkor is azt mondaná: „Ha gróf nem lennék, tanító szeretnék lenni.“ Fenjük rá a fogunkat a jövő esztendőre — Jolsván. Különben Nagy Lajosunk amúgy is próbálkozott már *rá*, de a mellette ülök, — tekintettel nagyszámú családjára — az újabb hazárdirozástól visszatar-tották. Így is, a Fekethe Nándor által ad hoc életbe léptetett „garas betételi rendszer“ mellett, majdnem az összes évi jövedelmét *eltoaszírozta*.

Putnok, Isten veled! Putnok, a viszontlátásra! . . .
Tollnok.

dődik imával s a törvények felolvasásával. Hétfőn és kedden lesznek az érettségi vizsgák a felvidéki ev. főgymnáziumok 29 tanulóival Terray Gyula gömöri főesperes elnöke alatt, kormánybiztosul ismét Ballagi Aladár egy. tanár nevezett ki.

Színészek Rimaszombatban. Halmay Imre miskolci színigazgató kitünően szervezett társulatával a napokban Egerből városunkba érkezik. Örömmel fogadjuk ezt a hírt, mert bizton reméljük, hogy városunk és megyénk műveltség közönsége az idén is megérdemelt pártolásban fogja részesíteni ezt a jeles társulatot, melyet itt már a multból amugy is előnyösen ismer minden művészet szerető ember, s melynek tagjai között ezuttal ismét olyan erőket hallunk emlegetni, mint Margó Zelmá (operette és népszínmű), Kissné Breznay Anna (drámai hősnő), Bogó Ilonka (naiva), Nikó Lina (anyaszínésznő), Szekulics Ida és Szepessy Emília (énekesnők); továbbá Rác Gyula (tenorista), Kiss Pista (operette és népsz. bariton), Bihari Béla (hős szerelmes), Boross Endre (operette buffo), Deák Péter (komikus), Kishonti Samu és Halmay Imre (jellemzínészek), és még egy esomó kar- és segédzínész és színésznő. A műsor is annyira jól van összeválogatva, hogy Halmay igazgatósága alatt mindenestre egyik legérdekesebb és így valószínűleg leglátogatottabb színi idényre számíthatunk. A 20 előadásra nyitott bérletfolyamban ugyanis színre kerülnek a Beesület, Nagymama, Huszárszerelm, Nagyratermett, Apóok, Napamasszony, Hozomány nélkül, Virágakadás, A méhek, Elektra, stb. drámai, vigjátéki és társadalmi színművek; továbbá Szegény Jonáthán, Kassai diák, Rip-Rip, Lili, Királyfogás, Üdvöske, Párisi élet operettek, és az Arvalányhaj, Fenegyerekek, Feneleányok, Felhő Klári stb. népszínművek és bohózatok. Megjegyezzük, hogy Halmaynak saját jól szervezett zenekara is van.

Vig élet — szep élet a helybeli iparosoké. Megint mulattak, még pedig megint jól mulattak, sőt nagyon jól és hozzá még szépen is. Könnyű nekik, olyan szép számmal megjelent szépek közt, mint a menyői mult vasárnap a városkerti köröndön összegyűlt! Ez alkalommal az „általános ipartestület“ iparkodott rajta, hogy általanosan legyen az aranyos jókedv. Az is volt kezdetül az egész esti tíz óráig, a mikor a minden ízében kedves, kedélyes, családias jellegű mulatságnak a helybeli érdemes cigányzenekar „nyepozvolim“-ja vetett végett. Ünnepléses művészi búbanattal kijelentette ugyanis a hercegeprimás ur, hogy ő az Istennek se húzza tovább egy minutáig se. Akik tudnak lenyelni, talán megértethetnek avval a derék urral majd egy a tányérozás ideje szakán, hogy ebben a cigány-közmondásban: „Do ut des, facio ut facias“, egy kis méltányosság is rejlik ám. Hanem azért se baj, a vigasság sallangos jókedvvel folyt le s anyagilag is fényesen sikerült, amennyiben 104 frt 19 krt jövedelmezett a testület alapítókéjének.

Garbonczás diák karikázott át vasárnap reggel városunkon s itt, a hirtelenében összeverődött bámulók esodálkozásából egy kis forogteteg kavartván maga körül, pokoli gyönyörűséggel nyelt le azon hevenyében néhány fél literes üveg poharat a „Gömöri szállodában“. Tudósított sietett meginterjúvolni a rejtélyes idegent s ekkor kiszült, hogy az a garbonczás diák voltaképen nem is annyira garbonczás diák, mint inkább egy csak jókedvében neki keseredett turista, aki vasárnapon karikázik fel egész a magas Kárpátokig, s nem is annyira üvegpoharakat, mint inkább azok tartalmát nyeltesdi. Így hát az egész garbonczásdiákodásból csak annyi az igaz, hogy valóban ő is a szelek szárnyain ryargalászik, amennyiben Balassa-Gyarmattól idáig mindössze 6 óra alatt gurult el ördögös járművén. A garbonczásdiákodásban legfeljebb a híre előzte meg, mert a mint maga mesélte, ott valahol a matyók földjén csakugyan annak is nézték s egy egész falu népe tisztelte meg vasvillás és cséphadarós proceszsióval. Persze elinalt előlük s mint mondják, ez a fogadtatás nem is esett neki olyan rosszul, mint az a másik falubéli tapasztalat, mely szerint egy közös kis paraszt nebulo nagy ámulatában ilyen formán hangos szóval esudálta meg: „Né, né, iedes ányaóm, mébbolondant az niémet közsörüs.“

Nyilvános számadás. A f. évi augusztus 30-án megtartott ipartestületi mulatság alkalmával a bevétel 161 frt 99 kr., a kiadás 57 frt 80 kr. így a maradvány 104 frt 19 kr. volt. — Ezen összeghez felülfizetéseikkel járultak: Kalla Mihályné 2 frttal, Szabó József (tanácsos) 1 frt 20 krral, Konecsk Márton Miskolcra 1 frt 10 krral, Dapsy Viktor, Instítörisz Endre, Dr. Löcherer Tamás, Matejdesz Pál, Gömör Miksa, 70—70 krral, Rakottyai Danó 50 krral, Soós Ferenczné, Miskolczy Istváné, Tomay Alajos, Szűcs László, Káposztás József, Simon Antal, Stadler J.-né, Tóth Árpád, Zavadzky Eduárd, Szontagh Károly, Braun Zsigmond, Benkó János, Wagensommer János, 40—40 krral, Chlebovics László, Zachar Gusztáv, Rábely Miklós, Matejdesz József, N. N. 30—30 krral, Lovniczky József, özv. Mindszenty Bertalanné, Kremiczky István, Iványik György, Soós László, Dienes József, Lévy István (cipész.) id. Bodzássy József, N. N. Seres N. 20—20 krral, Dobránszky János 15 krral, ifj. Magyar Pál, Tóth János, ifj. Csordás Miklós, Hubay Jánosné, N. N. Runyay József, Kovács Péter, N. N. Tóth Péter, Tóth József (ács), Molnár János, Percz József, Lenkey Sámuel, Mares Gyula, Broczko József, N. N. 10—10 krral. — Összesen 18 frt 85 krral. — Fogadják a szives adakozók a testület öszinte köszönetét. — Rimaszombat, 1891. augusztus 31. Varga Lajos, test. pénztárnok.

Vármegyei ujdonságok.

A gömöri ev. ref. egyházmegye augusztus 24-én, Tornallyán tartott gyűlésén, a felbontott szavazatok eredményeképen, zsinati rendes tagok gyanánt hirdették ki, egyházi részről: Nagy Pál esperes; világi részről: Farkas Ábrahám egyházmegyei gondnok; világi póttaggá: Bornemisza István egyházmegyei tanácsbíró s országgyűlési képviselő. Az egyházi póttaggágra új szavazat lesz: Terhes Pál rimaszombati és Csabai Pál balogi lelkészek s egyházmegyei tanácsbírók közt. Egy üresen levő világi tanácsbírói állásra: Máriássy Andor választott meg.

Ritka szép családú ünnepély. Fáy Gusztáv Gömörvármegye nyugalomba vonult főispánjának nővére: özv. Máriássy Pálné sz. Fáy Petronella urnó f. hó 20.

ünnepelte 80. születésnapját, — mely alkalomra 29 családtag gyűlt egybe Nyustyán, hogy a tisztos matrónát a megérdemelt jókívánatokkal üdvözöljék. Az egybegyűlt család ez alkalomból le is fényképezette magát s a sikerült képek főalakjai az ünnepeltek közül: Fáy Róza, Máriássy Andorné, Hámos Lászlóné urnók, Fáy Gusztáv, Fáy László, Fáy Gyula, Máriássy Andor, Hámos József, Hámos Aladár, Hámos Zoltán urak stb.

Uj iskola. Dobsina város, a határához tartozó gölniczvölgyi kohó telepén új elemi népiskolát állított, mely a folyó évi október hóban már meg is nyílik. Az iskolaszék most hirdet pályázatot az új tanítói állásra, mely 400 frt fizetéssel, szabad lakással s más egyéb járandóságokkal van javadalmazva. A pályázóknak oklevélen kívül birniök kell a magyar, német és tót nyelvekben való jártasságot is. A kérvények f. hó 25-éig nyújtan-dók be az iskolaszéknek.

Magyar isteni tisztelet Meleghegyen. Aug. 9-én a meleghegyi tót ajku ev. leányegyházban Vitéz Lajos pádári lelkész magyar isteni tiszteletet tartott, melyen a nagyszámu hallgatók sorában a hercegi uradalom tisztjei is jelen voltak. Ez is jele annak, hogy a tót nép nem idegenkedik a magyar nyelvtől, sőt szereti hallani még a templomban is mikor az isten igéje magyar nyelven hirdetik. Csak az a kár, hogy Meleghegy és Ispánmező példáját kevés ev. egyház követi, pedig első helyen a lelkészek volnának hivatva meghonosítani a magyar nyelvű isteni tiszteleteket, kivált oly helyeken, a hol magyar ajku hívek is vannak. Annál nagyobb elismerésre méltó a derék pádári lelkész vállalkozása.

Tanítói választások. Meleghegyen aug. 16-án ifj. Matus Pál eperjesi képezdész választott tanítótá egyedülre ideiglenesen. Ziman Ede perjesi ev. tanító Derecsénybe választott meg, minek folytán perjesi állomásáról leköszönt. Hisszük, hogy helyét oly tanítóval fogják betölteni, kinek működésére az egyház és előjáróság mindenkor tisztelettel, szeretettel, bizalommal és meglegedéssel fognak tekinteni.

Tüz. Ratkó-Szuhan f. hó 14-én este Szklenár János házának fedélzete gondatlanság következtében kigyuladt s ugy a ház és istálló fedélzete, valamint a házban volt butorzat a lángok mártaléka lett.

Számadás. A „putnoki műkedvelő társulat“ által, folyó hó 25-én előadott, színi előadás jövedelméről; mely felerészben az „Eötvös-alapra“ felerészben pedig a „Gömörmegyei ált. tanító testület“ pénztára javára fordítottak. — Bevétel összesen 182 frt 50 krajczár. Kiadás összesen 81 frt 46 kr. Levonva a kiadást maradt tiszta jövedelem 101 frt 04 kr. — Felülfizettek: Gróf Serényi Béla 5 frt, Czigányi Béla gyógyszerész 1 frt, Farkas Gyula 1 frt, Holczman Sándor 1 frt, Mokra Péter 60 kr., Wladár Ervin 50 kr., Walther Gyula 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., Borza Pál 40 kr., Faluba János 40 kr., N. N. 20 kr., N. N. 40 kr., összesen 12 frt. — Kelt Putnokon, 1891. évi augusztus hó 27-én. — Fekete Nándor, elnök. Beliczky János, m. társulati rendező. Palecsko Lajos, m. t. rendező. Farkas Gyula, Holczmann Sándor. — A fenti összeget köszönettel átvettem és rendeltetéséhez képest elhelyeztem. — Rimaszombat, 1891. aug. 28-án. Wagensommer János, egyleti-pénztáros.

Nyugtázás. A gömörm. ált. tanító-egylet Putnok városában tartott közgyűlése alkalmával rendezett közebéden 4 frt 80 kr folyt be az „Eötvös-alap“-ra, önkéntesen megadóztatott tóztókból. A midőn a nevezett összeget nyilvánosan nyugtázom, egyeletünk nevében szives köszönetet mondok a némes szívű adakozóknak. — Rimaszombat 1891. aug. 27-én. Wagensommer János, a gömörm. ált. tanítóegylet pénztárosa.

Vegyes hírek.

Széchenyi Istvánnak a legnagyobb magyar születésének e hó 20-án lesz századik évfordulója. Ez alkalommal országszerte nagy ünnepélyeket rendeznek, melyeken felelevenítik emléket annak a férfúnak, kinek a mai Magyarország legtöbbet köszönhet. Egyike lesz a legfényesebb ünnepélyeknek az, melyet a soproni irodalmi és művészeti kör rendez, melyen a legnagyobb magyar utódai, köztük a berlini nagykövet is, részt vesznek. Ez ünnepélyen fogja bemutatni először Holló Barnabás, iskolánk egykori növendéke, az általa készített reliefet, melyet a tud. akadémia emléktáblájára tervezett, de leleplezéséig eddig technikai akadályok miatt elhalasztották. Az előképek rendezésében maga a szobrász is részt fog venni. A legnagyobb magyar megérdemelné, hogy városunkban is egy ünnepély rendezése által emléket felelevenítsék

Előfizetési felhívást vettünk dr. Horváth Ödönnek, az eperjesi jogakadémia igazgató tanárának „A vallásszabadság kérdéséhez“ című, sajtó alatt levő művére. A munka f. é. szeptember közepén, negyedfél nyomtatott ivnyi tartalommal fog megjelenni. Szerző egy izraelita vallásu egyének közelébe előfordult és bírói eldöntés tárgyaként is szerepelt elkeresztelési esetéből indulva ki: hét terjedelmes fejezetben fogja tárgyalni az izraeliták vallásszabadsági jogának kérdését, különösen élénk figyelemre méltatva a kérdés jogtörténeti fejlődését, s melegen szót emelvén az általános vallásszabadság érdekében. A tárgyánál fogva figyelmet érdemlő munka szerzőnél. Eperjesen 60 krért lesz megrendelhető, s 65 krnak postautalványon való beküldése után bérmentve fog megküldetni.

CSARNOK.

Babiák bácsi.

Szegény Babiák bácsi! Hogy el is lehet vele hitetni minden bolondot. — Pedig tudhatná már, milyen rossz a világ nyelve. — Sokszor olyat károg, a mi nem hoz mindjárt havat. — Csintalanság az egész.

Hogy elrontották a jámbor embernek a mindszei vásárját is! . . .

Legszébb zabot vitt a putnoki vásárra Babiák bácsi. Paraszt ember pedig mindjárt azon tőri az esze tokját, hogy szedhesse rá, a ki utjában áll.

A vén róka Kázmér Estók nem is állhatja meg szó nélkül. Oda somfordál egy fiatalabb gazdához: —

Te Peti! Igaz, hogy ez a tót olyan szép „életet“ hoz megint?

— Mint az arany Estók bácsi.

— Tyűh a ki teremtette is a tót lelkét. Mind elüti kezünkről a jókori vásárt.

— Na, hogy törnők is le a tengelye — még a Mesz-szilátón innen. Hadd késsék el egy kicsit, ugy fél délig, mit mondanál hozzá, hé?!

— Soh'se busuljon kend azon. Majd az elevenire tapintok én; — csak rám kell hagyni . . .

Ejszaka is volt, esendes idő is volt, a nótából is jóformán kifogytak. Szó nélkül pedig csak lehetetlen kiállani az utat, mikor tizenkét gazda viszi piacra a fél-esztendei reményességét. Egymást üzte váltotta a tréfa, a ezélnélküli bohóskodás.

Még Babiák bácsi is bele-bele kottyant a diskurzusba.

— Hát halljátok, sag jó is vón egy jó áldomáska csapni jó vásár után.

— A bizony Jano bácsi, — csapják biz' azóta a kend felesége körül oda haza . . .

Erzsi néni meg az obsitos, csak azt várják, mig kend a házból kitegye a lábát. — Még a Pirka lányt is ott kuezorgatják a pitvar ajtó előtt.

— Hisz' csak nem szeresse tán enyém feleség?!

— Nem-e hát?! kérdezze meg csak Zalog Ambrus bácsit, hogy Hamarabb tudta a baka: — megy-e kend a mindszei vásárra, akár kend is.

Ne, ne, hogy szeget üt ez a bolond beszéd a Babiák bácsi fejébe.

Csak hallgatja, csak hallgatja, csak hallgatja a szót, a mit egyik a másik ellen fódít. Mig utóljára fel-forr, a mi kis méreg van a jámbor atyafiban.

— Mit?! hogy az ő egyetlen Pirkája ott dideregjen az eresz alatt; hogy az ő hűtös felesége mással nyalakodjék. — egy kiszuperált panganétossal, a ki messziről se látott még ellenséget?!

Hátrább fika majd megmutatja ő: kinek hijják! . . . Königrécznél vivott ő — ugy kell a szeme közé nézni. Ott is a tüzéknél — ha „fúrviszer“ volt is. „Egyen kergettek ketten szaladtunk . . . Mig se nem fil-tunk. Sag messziről kiáltottunk: fugét nekung! szokta volt mondani. Hát majd meg mutatja ő most is . . .

— Gyi, te kesely! De nem a merre a vásár van, hanem vissza a falunak. Ott leszünk még hajnal előtt.

A kalapot is szemére húzza, olyan mérgesen hajtott . . .

Hej minek is vesz magyar feleséget szegény tót ember! Vagy, ha már elvettek az esztét, minek bízza ebre a hájat; mért nem ül otthon, mikor otthon a helye.

Otthon a helye?! De hát akkor ki vigye vásárra a zabot; miből vegyenek eszímácskát a Pirkácskának, — Gubácskát az asszonykának?

— „Ördögöt neki, nem plundrát venni! Dideregjen ő is, mint a lányka az ajtó előtt, majd lesz neki ostornyél — két kézzel, beste lelke rossz személy!“ Babiák bácsi dühösködött. Babiák bácsi ütötte a lovat.

— Várj csak haza, kutya! meg te is bundás káplár! . . . Babiák bácsinak sorba eszébe jutott a sok esintalankodás, a mit a „zupás“ elkövetett a menyecskeivel.

— Most is azért volt hát olyan hűsleges tönni a tarisznyát?! Hogy moszogott: „csak meijen kend!“ Mert ilyen is a gyász ember, bekötők a szemeit . . .

De most kinyílt — isten ugysse kinyílt. Tudja már, hogy kutya van a kertbe. Hej de ne is kapja ott, mert . . .

Itt még mélyebben szemére húzza a kalapot Babiák bácsi. Ő tudta már, mi az a mert . . .

A falu végén ott hagyta az ostorost a szekérral.

Ő maga a kerten keresztül tartott a saját esürjének. Épen befordult a szomszéd résen. Hát uramfia, csakugy lógob a mécsvilág, csak ugy czupognak odabent . . . Talán épen most gyött rá a két gyöngyvirágra a esókolózhatham.

„No, hanem most már isten legyen irgalmas kegyelmes az asszonykának.“

Teljes haraggal taszitotta be az ajtót.

Oda bent pedig se katona, se esók . . .

Szent Mikulás igazítsd el a Babiák bácsi esztét, mert mindjárt nem tudja, hogy micsoda boszorkányság történik ő vele. Hisz' itt az asszony . . . éjszakának idején . . . lobogó mécs-világgal — nem szeretőt tart, hanem mos az urára meg a gyerekre . . .

Erzsók asszony csak néz az ámulgató emberre: „Mit keres ez itt most? Mi lette ezt itt most?!”

Biz' ott Babiák bácsival verebet lehetett volna fogatni hirtelenében, — olyan kedve szotytyant egyszerre. — Jó estét drága feleség! Isten hozta neked visza drága Janodat!

— Hozta biz' a menydörgös istennya! Mi a esoda állt te beléd? Hát a vásár hol maradt?

— Ej vásár — vásár!

Ördög bujjék most vásárba. Lesz még máskor is . . . Esztendőre is jó lesz.

Csak te is légy nekem jó asszonyka, jó anyácska . . . Babiák bácsi azért a többivel nem sokat törődött, ha még ugy esattog-pattogott is az az asszony. Oda borult a lyánka mellé s addig babusgatta, mig utóljára maga is boldog álomba szenderült mellette.

Álmában bizonyosan álmodott a jövő esztendőről, a mikor újra használta az arany zabot — s a drága felesége hozott ki neki — „brinzát“, „ostyepkát“ — Babiák bácsinak azt a kedves étkeit! a Pirka meg kenyéret hozzá. Komjáthy Sándor.

Szerkesztői üzenetek.

Bucus Iványiban. Hogy Iványiban módosan ropják a esárdást, meg hogy ott minden eladó leányknak slingelt kendője van, azon fel lehet ugyan lelkesülni egyes rimaszécsi magyarnak, hanem az egész vármegye közönsége keveset törődnek vele. Ennélfogva tisztelettel félretettük. Hanem ha van hozzá madzagja: egyebet kössön koszoruba, vagy kévébe, virágja vagy magja legyen, amit beküld.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

A f. hó 25-én közöttem és Jakabfalvy Béla ur között felmerült becsületértési ügyben, az általam kifejezett sértő szavakat, mint teljesen alaptalanokat, ezennel visszavonom s azokat általam kóbol-

*) E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

taknak nyilvánítottam. — miért Jakabfalvy Béla urtól ezennel a nyilvánosság előtt is becsánatot kérek.

Kelt Rimaszombatban, 1891. augusztus 26-án.

Előttünk:

Lányi Lejos, tanu s. k.
Frank Akos, tanu s. k.

Báthory István, s. k.

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a Szijjártó-utca 44-ik szám alatt — az ev. ref. templom mögött — az első emeleti lakás, mely 5 szobából, konyha, kamra, pincze, fatartó, padlás és zöld-séges kertből áll, folyó 1891. évi november 1-től bérbe kiadó. — Értekezhetni **Majomy József** tulajdonossal ugyanott.

Most jelent meg

KUNZ és MÖSSNER

Budapest. kigyóter

„A SZÉP JUHÁSZNŐHÖZ“

140 lapra terjedő vászon és fehérnemű képes árjegyzéke, amely kívánatra ingyen küldetik

Speciális kelengye készítők.

Hirdetmény.

1999. sz. — A rimaszombati kir. törvénzék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Molnár Kelemen János és Kerekes Márton** mint **Soltész János és Ruzsa Márton** engedményesei giczei lakosok végrehajthatónak **Szabó György** rimaszombati lakos végrehajtást szenvedő elleni 1601 frt 30 kr. tőkekövetelés és ennek 1881. évi június hó 10-ik napjától járó 10%-os kamatai, 57 frt 7 kr. per. 21 frt 31 kr. végrehajtási kérvényi-, 11 frt 75 kr. illeték, 10 frt 65 kr. árverési kérvényi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvénzék területén lévő Rimaszombat városában fekvő a rimaszombati 827. sz. jtkben foglalt Szabó György néven álló 3288. hrsz. 53 frt. — a rimaszombati 1484-ik számú telekjegyzőkönyvben foglalt 4042. és 4971. számú telekjegyzőkönyvben Szabó György felerész jutalékára az árverést 274 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi szeptember hó 14-ik napján délelőtt 10 órakor a rimaszombati kir. törvénzék tkvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, vagyis a rimaszombati 287. sz. jtkvi birtokra 5 frt 30 kr., a rimaszombati 1484. sz. jtkvi birtokra 27 frt 40 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1891. évi május hó 9. napján.
A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Altdorffer, kir. törv. bír.

Makkoltatás!

A Balogvári Coburg hercegi Erdőhivatal kerületében található **tölgymakk** termés **folyó évi szeptember hó 10-én Felső-Balagon** nyilvános árverés útján el fog adatni.

Az árverési feltételek az árverés alkalmával megtekinthetők.

Fülöp Szász Coburg Gothai herceg ő királyi fensége Balogvári erdőhivatala, 1891. augusztus hó 27-én.

Csaszókóczy.

LÖFKOVICS LIPÓT

RIMASZOMBAT.

Alólirott batorokodom a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy bevásárlási utamból haza tértem és a n. é. közönség részére a legújabb

őszi és téli kabátokat, köpönyegeket, gallérokat

nők és leánygyermek részére, roppant nagy választékban szereztem be.

Az őszi és téli saison közeledtével ajánlom dúsan felszerelt raktáromat **férfi és gyermek ka apokban**, legújabb minőségű **fehérneműekben** és roppant nagy raktáromat **czipőkben** és **csizmákban**, továbbá **női és leány trikot-derekak, kabátok és fiu öltönykék.**

Női felöltők és kabátok már 3 frt 90 krtól kezdve, jó erős és vastag minőségű.

Női köpönyegek 8, 10, 12, 14 frt és feljebb.

Leány és gyermek köpönyegek 3 frt 50 krtól.

Továbbá igen nagy raktár kezdett és előmintázott kézimunkák és mindennemű hozzávalók.

Uti táskák, zóna-koferek, plaidek, plüsch-takarók és mindennemű utazó felszerelések,

honi gyártmányú lépokrócok,

téli kendők, alsó-ingek és nadrágok nők, férfiak és gyermekek részére.

Egész téli női bundák, muffok, gallérok, boák, betétek, női-, férfi- és gyermek-sapkák bámulatos olesó árban.

Nagy raktár keztyűkben, kötényekben, esenyők, paplanok, gyermek-garnitúrák, vánkoscák, fejkötők, bartrlik.

Női válfűzőkben roppant nagy raktár.

Férfi nyakkendőkben, egész új formák és meglepő olesó árak.

Férfi-, női és gyermek harisnyák.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek és 10 forin ot meghaladó összegű bevásárlást bérmentve bárhová elszállítok.

Ezeket a n. é. közönség becses tudomására juttatva, legyen szabad reménylenem, hogy nagybecsű rendelményeivel engem mielőbb szereneséltetni fog.

Rimaszombat, 1891. szeptember hó 1-én.

Löfkovics Lipót.

Hirdetmény.

96. sz. — Alólirott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közzé teszi, hogy a nagy-rőzei kir. járásbíróságnak 1890-ik évi 983-ik számú végzésével Medvezky Sándor ügyvéd által képviselt **Grünmann Arnold** rozsnói lakos felperes részére **Weisz Mayer és neje** telgárti lakos alperesek ellen 378 frt 47 kr. tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtást folytán alperestől lefoglalt s a 468 frt 80 1/2 krra becsült ingóságokra a fent idézett kir. járásbíróságnak 1891-ik évi 1682-ik számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak leendő megtartására határidejűl **1891-ik évi szeptember hó 14-ik napjának d. e. 9 órája** Telgárton alperes lakásán kütöztetik, a mikor a bíróság lefoglalt házi butorok, ágyneműek, ékszerek, aktív követelések, kukoriceza, bab, zab, liszt, bórók, kender, kávé, szappan, 2 szarvasmarha, ostar és 250 pakli dohányból álló ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, s mennyiben részükre taglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagy-Rőzezen, 1891. évi augusztus hó 29-én.

Ecseghy József, kir. bírósági végrehajtó.

Reich Jenő

2-3

gabona bizományi üzlete és nagykereskedése

Budapest, V. Mérleg-utca 12. sz. a. az „Európa“ szálloda mellett.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát a következő gazdasági és iparcikkben mint:

Valódi oliva

Belföldi savmentes

Grosz Baku

Ásvány

Orso

Vulkán

Thewot-féle sűrű

Valvoline

Pálma

Hengerkenő

Petróleum valódi amerikai
Császarolaj valódi amerikai
Koesikenőcs
Carbolineum
Kárbolpor
Portlandi és Román Cement
Kékkő, páczozasra
Gabona és lisztes zsákok
Vizmentes ponyvak
Repezeponyvák

stb. stb. a legjobb minőségben jutányos árak mellett. Árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

0 mtrre
1 kgr.
1 frt 50 kr.

Fed minden régebbi szint

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtatassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajtöveknek és az olajtaknak sajátja, elkerültezik. Emellett a használatra olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyat feltörölhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befedi minden foltot, k rábbi mázolást s b: van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)
új pallókra és parketre, mely e-után fényt ad. Különösen parketre s olajfesték-el már be-mázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, emelkezve nem fedi el a tanusztát.

Postacsomag, kettőre 5 frt 90 kr., vagy 9 1/2 márcsa.

A köztöven megrendelések minden városban, ahol raktarak vannak, ide küldendők. Miniszterialkötés és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vizsgálni a cégre s a gyári jegyre, mivel ez a több mint **1850 éve letező gyártmány** oki le utanozzak és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem telető minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Kapható Rimaszombatban: **BRAUN ZSIGMOND** vaskereskedésében.